

Stichting Secret Garden

Oudeschans 2

1011 KX Amsterdam

M: (+31) 06 27 09 31 13

(+31) 06 1410 8442

info@stichtingsecretgarden.nl

www.stichtingsecretgarden.nl

Drs. Peter Herfst

Human Recourses Consultants

E.mail: pn2009@live.nl

***Profiel van de homoseksuele asielzoeker afkomstig uit een
islamitische samenleving***

Rapport over onderzoek naar homoseksuele asielzoekers.

In opdracht van stichting Secret Garden.

Uitgevoerd door drs. Peter Herfst "Herfst & Partners"

Den Haag, 27 november 2012

INHOUD

A. <i>Inleiding</i>	<i>blz. 3</i>
B. <i>Onderzoeksbevindingen</i>	<i>blz. 6</i>
C. <i>Geraadpleegde literatuur</i>	<i>blz. 11</i>

A. Inleiding

Over homoseksualiteit bestaat er ondanks alle aandacht die er in de afgelopen decennia door de media aan dit onderwerp is geschonken bij een aanzienlijk deel van de bevolking nog altijd veel weerstand en onwetendheid. Dat geldt met name voor groeperingen uit de samenleving, waarin homoseksualiteit als gevolg van culturele en/of religieuze invloeden als een taboe wordt beschouwd. Het opgroeien in een dergelijk homovijandig leefklimaat kan verstrekende gevolgen hebben voor het welzijn en de veiligheid van personen met een homoseksuele geaardheid.

Niet altijd is er bij het homo-geëmancipeerde deel van de samenleving voldoende besef van de impact, die een homovijandige omgeving heeft op de leefsituatie en de persoonlijkheidsontwikkeling van homoseksuelen. Met name over de traumatische ervaringen van de homoseksuele asielzoeker bestaat er helaas nog een diffuus beeld. Te weinig realiseert men zich nog hoe uiterst onveilig en mensonterend het leefklimaat, dat de homoseksuele asielzoeker is ontvlucht, doorgaans is. Oorzaak hiervan is merendeels gelegen in een gebrekkig inzicht en een geringe kennis van de afwijzende houding die het islamitisch geloof en de islamitische cultuur aannemen ten opzichte van mensen met een homoseksuele geaardheid. Ik hoop dat dit onderzoeksverslag er toe zal bijdragen dat er meer inzicht ontstaat in het profiel van de homoseksuele asielzoeker en dat er verbetering optreedt in de positie van deze kwetsbare doelgroep.

In de afgelopen drie jaar heb ik bij bovengenoemde doelgroep een groot aantal interviews en psychologische onderzoeken afgenomen in opdracht van de Stichting Secret Garden te Amsterdam. Deze stichting beoogt onder meer het bespreekbaar maken van homoseksualiteit in het algemeen en wel in het bijzonder binnen de moslimgemeenschap. Daarnaast heb ik tevens psychologische onderzoeken verricht op verzoek van advocaten, die in het vreemdelingenrecht zijn gespecialiseerd.

In dit onderzoeksverslag heb ik de resultaten van een vijftigtal onderzoeken verwerkt. Het betreft mannen en vrouwen met een homoseksuele geaardheid, die in een islamitische

samenleving zijn geboren en opgegroeid. Ter onderbouwing en aanvulling van de conclusies heb ik literatuur doorgenomen, die betrekking heeft op de wijze waarop de Islamitische samenleving mensen met een homoseksuele geaardheid ervaart en veroordeelt.

Voorts heb ik interviews afgenomen bij verschillende personen die een academische studie Arabische Taal en Cultuur hebben gevolgd. Daarbij heb ik er bewust voor gekozen om tevens een interview af te nemen bij een homoseksuele academicus, die zelf afkomstig is uit een islamitische samenleving en dus naast een gedegen theoretische kennis tevens over de nodige ervaringskennis beschikt. Tenslotte vormde de Stichting Secret Garden een belangrijke bron van informatie.

Over geloof, cultuur en tradities

Binnen de islamitische gemeenschap bestaat er slechts één definitie van een gezin en/of familie, te weten: man en vrouw, die een islamitisch huwelijk hebben voltrokken, inclusief het eigen nageslacht en/of geadopteerde kinderen. Deze definitie wordt in alle Arabische culturen aangenomen en rigoureus toegepast. Het maakt daarbij niet uit of de betreffende Arabische cultuur islamitisch, joods of christelijk is. Deze eeuwenoude handhaving is gebaseerd op de definitie van moslimgeleerden, die de hoogste religieuze autoriteit genieten binnen de islam. Door deze moslimgeleerden worden alle homoseksuelen als zondig bestempeld en veroordeeld tot de dood. In het verlengde hiervan verkondigen zij de leer dat alle homo's dienen te worden "verbrand, onthoofd of van een hoog gebouw moeten worden gegooit". Dergelijke straffen, om maar een enkeling te noemen, zijn opgenomen in de sharia (islamitische wetgeving) en moeten in een islamitisch land worden toegepast. Bovendien worden deze wetten gerespecteerd in de hele Arabische wereld.

Vornoemde tradities aangaande homoseksuelen binnen de islam zijn zeer moeilijk, zo niet onmogelijk, te doorbreken of in positieve zin te veranderen. Moslimgeleerden als de sjjiitische Ali as-Sistani en de soennitische Muhammad Ahmad at-Tayyib, die beiden in het Midden-Oosten leven, zullen nooit hun vijandige interpretaties jegens homoseksuelen wijzigen. Zelfs Westerse moslimgeleerden als Seyyed Nasr (sjjiitisch), alsmede Tariq Ramadan en Khaled Abou El Fadl (beiden soennitisch), die aan gerenommeerde Westerse universiteiten werken, uiten openlijk hun afkeuring van homoseksualiteit. Derhalve wordt het leven voor een homoseksueel in een overwegend islamitisch en/of Arabisch land of omgeving onmogelijk gemaakt en is de angst om vermoord en/of sociaal te worden buiten gesloten altijd

aanwezig. Ook is het daardoor onmogelijk om een andere additionele definitie te geven aan gezin en familie.

Hoe de moslim samenleving omgaat met seksualiteit in het algemeen en met homoseksualiteit in het bijzonder

Binnen de islamitische gemeenschappen rust er een taboe op seksualiteit in het algemeen. Dit onderwerp wordt zowel thuis als buitenshuis vermeden en niet besproken. De moslimman en –vrouw leren over seksualiteit van betrouwbare familieleden en vrienden. Voorlichting wordt in sporadische gevallen gegeven, maar dat is bij lange na niet voldoende om de meeste moslimmannen en –vrouwen gedegen informatie te verschaffen. Homoseksualiteit wordt als zondig gezien en streng afgekeurd [zie hierboven].

B. *Onderzoeksbevindingen*

De onderzoeksbevindingen hebben betrekking op 47 mannen van wie de leeftijden variëren van 16 jaar tot 46 jaar oud en op 3 vrouwen van respectievelijk 19, 43 en 46 jaar oud. Wat betreft het land van herkomst gaat het om respectievelijk Abu Dhabi, Afghanistan, Algerije, Egypte, Gambia, Gaza Stroom, Iran, Irak, Jordanië, Palestijnse vluchtelingenkampen, Pakistan, Syrië, Senegal en Sierra Leone. De conclusies luiden als volgt:

1. *Van de 50 personen heeft er 92% gedurende de eerdere asielaanvragen niet over hun homoseksuele geaardheid durven te praten.*

Tweeënnegentig procent van de homoseksuele asielzoekers is niet bij machte om gedurende de eerdere asielaanvragen openlijk met de IND interviewer over hun geaardheid te praten en profileren zich daardoor in eerste instantie als politieke vluchtelingen. Als belangrijke redenen hiervoor gelden onder meer:

- Een gebrekkige zelfacceptatie omtrent de homoseksuele geaardheid, welke er toe leidt dat er zich gedurende het interview met de IND ten aanzien van het onderwerp homoseksualiteit psychische defensiemechanismen ontwikkelen in de vorm van 'verdringing', 'ontkenning' of 'omkering in het tegendeel'. Vermeldenswaard hierbij is dat het merendeel in het land van herkomst weliswaar een serieuze, voor de buitenwereld verborgen homoseksuele relatie heeft gehad, maar dat deze ervaring het proces van zelfacceptatie niet op positieve wijze heeft beïnvloed.
- De angst dat de homoseksuele geaardheid bekend zal worden bij de medebewoners van het AZC waar de asielaanvragers gedurende de asielprocedure verblijven en deze medebewoners geweld jegens hen zullen plegen. Daarbij dient te worden opgemerkt, dat een deel van de asielzoekers in het recente verleden reeds slachtoffer is geweest van fysiek en verbaal geweld afkomstig van familieleden of buurtbewoners.
- De angst dat indien men gedurende de IND interviews openlijk over de homoseksuele geaardheid zal praten informatie over de geaardheid en verblijfplaats zal uitlekken naar familieleden en zij daardoor alsnog het slachtoffer van het eerwraak principe zullen worden.
- De aanwezigheid van een tolk gedurende het IND interview, die afkomstig is uit hetzelfde land en in de perceptie van de asielzoeker wellicht contacten kan leggen met hun familieleden in het land van herkomst wordt als bedreigend ervaren.

2. Slechts vier van de 50 personen (8%) durfden gedurende de eerste asielaanvraag openlijk met de IND interviewer over hun homoseksuele te praten.

Van deze groep heeft één persoon enkele jaren geleden op uitnodiging van een homoseksuele vriend een toeristenvisum voor een tijdelijk verblijf gekregen. Nadat hij enige tijd in Nederland verbleef, heeft hij een eerste asielaanvraag ingediend. De overige drie personen hebben zich alvorens een eerste asielaanvraag in te dienen bij Secret Garden gemeld.

3. Begeleiding door een instantie, die ervaringskennis heeft opgedaan met de doelgroep blijkt noodzakelijk om gedurende de IND interviews openlijk voor de homoseksuele geaardheid te kunnen uitkomen.

Voor vrijwel alle personen geldt, dat gedurende de periode, waarin de eerdere asiel aanvragen plaatsvonden, zij nog niet werden begeleid door (een) ervaringsdeskundige(n) en mede daardoor niet in staat waren om gedurende de IND interviews openlijk over hun homoseksuele geaardheid te praten.

4. De geestelijke gezondheid van de doelgroep is gedurende de procedure van de asielaanvraag ondermijnd.

Door alle 50 personen wordt er gedurende de asielaanvragen melding gemaakt van ernstige psychische klachten, waarvan het debuut dateert vanaf de periode waarin de homoseksuele gevoelens ontluiken. Daarbij gaat het zowel om depressieve stoornissen als om post traumatische stress stoornissen en in een enkel geval om een genderidentiteitsstoornis. In alle gevallen is er sprake van geheugen- en concentratiestoornissen met als gevolg, dat de asielaanvragers gedurende het IND interview de vragen (vergeleken bij eerder afgenomen interviews) niet altijd op een consistente wijze hebben kunnen beantwoorden.

5. Het Islamitisch geloof wordt op een kritische wijze beoordeeld en/of het christelijk geloof wordt verkozen.

De homoseksuele geaardheid blijkt bij het merendeel van de doelgroep onverenigbaar te zijn met het islamitisch geloof. Als gevolg van de intolerante houding van de islamitische leer jegens homoseksualiteit ervaart men als moslim een innerlijke disbalans en wordt de overgang naar het christelijk geloof vaak geprefereerd. Veelal is er vanwege het sterke accent, dat er gedurende de opvoeding op het geloof rustte, wel sprake van een sterk religieus besef bij de homoseksuele asielzoeker. Omdat het christelijk geloof zich veelal wel tolerant opstelt ten opzichte van de homoseksuele geaardheid en zelfs een huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht mogelijk maakt, vindt men aansluiting bij de christelijke kerk.

6. *Het eerwraakprincipe vormt een ernstige bedreiging in het bestaan van de homoseksuele asielzoeker.*

Bij vrijwel alle 50 asielzoekers die ik heb onderzocht vormt het eerwraakprincipe een bedreigende factor, die bij het besluit om het land van herkomst te ontvluchten een belangrijke rol heeft gespeeld. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat de familie van de homoseksuele asielzoeker in het land van herkomst door de gemeenschap wordt buitengesloten indien bekend wordt dat hun zoon/dochter/neef/nicht homoseksueel is. De familie belandt dan in een sociaal isolement en dit kan pas worden doorbroken indien het betreffende homoseksuele familielid door de familieleden om het leven wordt gebracht. In feite heeft een dergelijke executie meer dan een eerherstel tot gevolg, aangezien het om het leven brengen van het homoseksuele gezins- of familielid door de omgeving als een moedige daad wordt beschouwd, die de maatschappij ten goede komt. Zolang het homoseksuele familielid blijft leven, rust er een schande op de gehele familie en blijft het sociaal isolement in tact; dit laatste impliceert tevens dat de ongetrouwde dochters van de familie niet meer ten huwelijk worden gevraagd en zij dus niet voor een nageslacht kunnen zorgen.

7. *Naarmate de leeftijd van de mannelijke homoseksuelen toeneemt, neemt ook de sociale druk toe.*

Binnen de Islamitische cultuur is het gebruikelijk dat een man, die de leeftijd van 25 jaar is gepasseerd, wordt uitgehuwelijkt of in elk geval gaat trouwen. Indien dit niet gebeurt zal de omgeving geleidelijk aan steeds meer druk op de persoon in kwestie uitoefenen teneinde hem er toe te dwingen alsnog te trouwen. Voor een man met een homoseksuele geaardheid betekent dit, dat hij er op den duur niet aan ontkomt om een huwelijk aan te gaan. De spanningen die dit vooruitzicht teweeg breng, leiden doorgaans tot het ontstaan van psychische klachten in de vorm van angstklachten en depressieve verschijnselen.

8. De oudste zoon vervult een vader- en voorbeeldrol in het islamitisch gezin

Aan de positie van oudste zoon zijn in de islamitische cultuur bijzondere plichten en verantwoordelijkheden verbonden. In feite heeft de oudste zoon ten opzichte van zijn jongere broers en/of zusters een voorbeeld rol. Hij dient tevens een actieve bijdrage te leveren aan de opvoeding van zijn broers en/of zusters. Dit betekent dat voor de oudste zoon de drempel om openlijk voor de homoseksuele geaardheid uit te komen extra hoog ligt.

9. Uitermate onveilige Islamitische landen en gebieden

Islamitische landen waar het uitermate onveilig is om openlijk voor de eigen homoseksualiteit uit te komen, betreffen respectievelijk Irak en de Palestijnse vluchtelingenkampen. In Irak, dat inmiddels door de Nederlandse overheid officieel als onveilig gebied voor homoseksuelen is bestempeld, voert de El Mahdi militie, een radicaal Islamitische groepering systematisch razzia's op homoseksuelen uit. Bekend is dat daardoor homoseksuelen structureel gevaar lopen om te worden vermoord. Er zijn reeds tientallen, zo niet honderden, Iraakse homoseksuele door El Mahdi militie op brute wijzen vermoord. Dit is algemeen bekend onder alle Irakezen.

Ook de Palestijnse vluchtelingenkampen in Libanon vormen een uitermate onveilig gebied, omdat hier eveneens sprake is van radicaal islamitische, militante groeperingen waaronder Hizbollah, Hamas en Fatah, die meedogenloos optreden tegenover homoseksuelen. Bovendien vormen de Palestijnse vluchtelingenkampen letterlijk en figuurlijk gezien kleine, besloten en ingeperkte gemeenschappen, waardoor de sociale controle bijzonder groot is en het voor homoseksuelen onmogelijk is om hun gevoelens te uiten en zich te handhaven. Bovendien hebben zij buiten de grenzen van de kampen niet het recht om zich te vestigen. In feite zijn zij stateloos.

10. Vreemdelingendetentie

Drie van de 50 homoseksuele asielzoekers verbleven in Nederland gedurende langere periode (variërend van vijf tot acht maanden) in vreemdelingendetentie en alle drie ontwikkelden diensengevolge ernstige psychische klachten, waar onder psychotische symptomen en suïcidaal gedrag.

C. Geraadpleegde literatuur

Homosexuality in Islam

Scott Siraj Al-Haqq Kugle

Islam and homosexuality

Samar Habib

Islam en homoseksualiteit

Omar Nahas

Homo en Moslim. Hoe gaat dat samen?

Omar Nahas

Unspeakable Love: Gay and Lesbian Life in the Middle East

Brian Whitaker